

Tunnuslukuprojekti: Raportti 3, ennakko kustannustasoluvusta 13.1.2015

Sote-sektori tarvitsee poliittisesti asetetut kustannustasotavoitteet

Petra Kinnula, Teemu Malmi, Iiris Riippa ja Erkki Vauramo

Sisällys

Sote-sektori tarvitsee poliittisesti asetetut kustannustasotavoitteet.....	1
1 Muu yhteiskunta ei enää kestä Sote-kustannusten hallitsematonta kasvua	3
1.1 Suuria ja selittämättömiä alueellisia kustannuseroja.....	4
2 Sote-sektorin kustannustaso on määriteltävä.....	7
2.1 Sote-maksu kaksiosaiseksi	7
2.2 Vaihtoehtoisia lähestymistapoja laskentamallien pohjaksi	7
2.3 Kuntien kustannushuippujen leikkausmalli.....	8
2.4 Sairaanhoidopiirien tuotantotehokkuus malli.....	12
2.5 Eksoten tasoon perustuva malli vertailupohjana	13
3 Johtopäätökset.....	15
4 Lopuksi	17
Lähdeluettelo	19
Liite 1. laskelmien 1-4 tiedot kunnittain	20

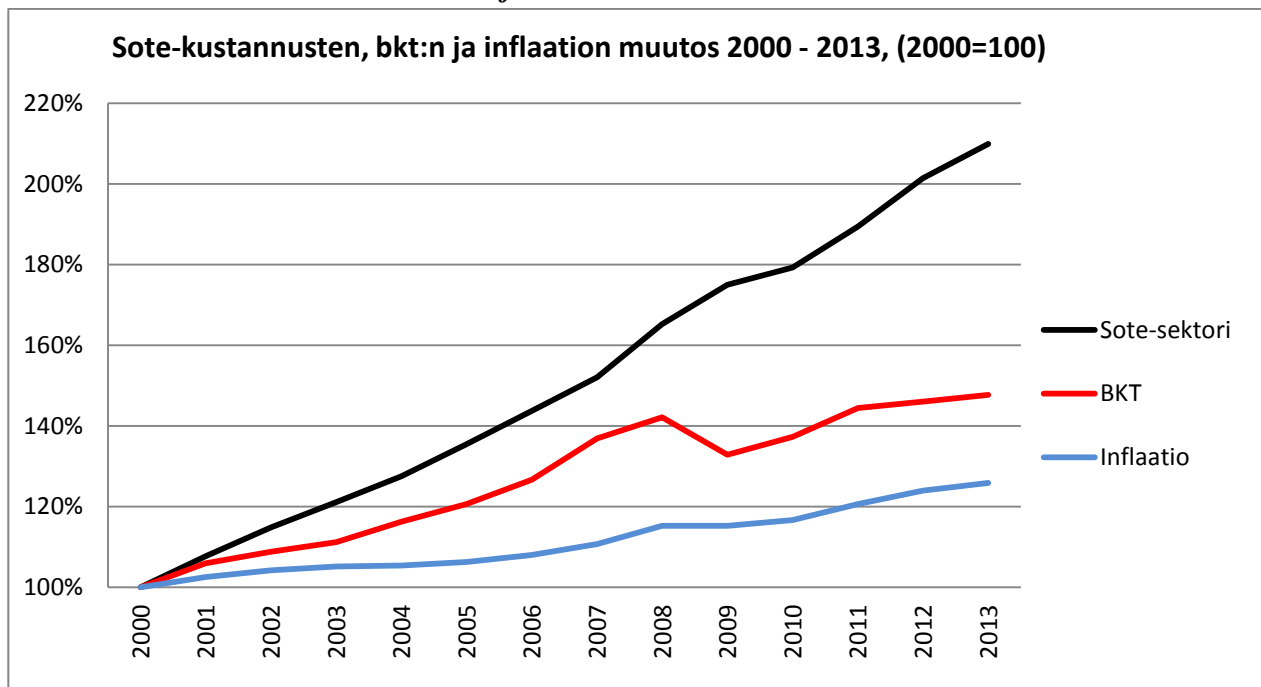
1 Muu yhteiskunta ei enää kestä Sote-kustannusten hallitsematonta kasvua

Sote-sektorin kustannuskriisi on kansainvälinen. Koko ikääntyvä EU on samassa tilanteessa. Sektori on kasvanut useimmissa OECD maissa nopeammin kuin bruttokansantuote. Tavoitteena useiden maiden sosiaalisektorin ohjelmissa onkin *more with less*, enemmän vähemmällä. Käytännössä tämä merkitsee 10–20 % tehostamisvaateita.

Maamme sote-sektorin työllisten määrä on kasvanut julkisella sektorilla vuoden 2000 tasosta 237 000 henkeä vuoden 2013 tasoon 272 000. Kasvu on siis ollut noin 35 000 henkeä, eli n. 15 %. Alan kokonaistyöntekijämäärä on kasvanut vuoden 2000 noin 326 000 tasosta vuoden 2013 tasoon 399 000 henkeä. Yksityisen ja sairausvakuutus pohjaisen palvelutuotannon kasvu on siis ollut noin 38 000 työntekijää. Tämä kasvu selittyy osittain kuntien ostopalveluiden kasvuna etenkin vanhustenhuollossa ja näkyy kasvuna kuntien käyttömenoissa.

Sote-sektorin käyttökustannukset ovat kasvaneet vuoden 2000 tasosta 10,7 mrd. euroa vuoden 2013 tasoon n. 22,5 mrd. euroa, n. 110 %. Inflaatio huomioituna sote-sektorin käyttökustannukset ovat kasvaneet samana aikana n. 67 %. Vastaavana aikana bkt:n kasvu on ollut vuoden 2000 tasosta 136,3 mrd. euroa vuoden 2013 tasoon 201,3 mrd. euroa, eli n. 48 % (inflaatio huomioituna n. 17 %), kuva 1.

Kuva 1. Julkisen Sote-sektorin kasvu ja bkt:n kasvu 2000–2013

Lähde: SOTKAnet 2014 ja Tilastokeskus 2014

Kasvu jatkuu edelleen. Torstaina 4.12.2014 julkaistiin laskelmat, joissa arvioitiin, miten eri kuntien maksuosuudet muuttuvat sote-uudistuksen myötä. Laskelmat perustuivat nykyiseen kustannustasoon ja sen kasvamiseen noin 100 miljoonalla eurolla. Tämä on kestämatön lähtökohta. Laskelmien lähtökohta herättää oikeutetusti kysymyksen – mistä uudistuksen säästöt?

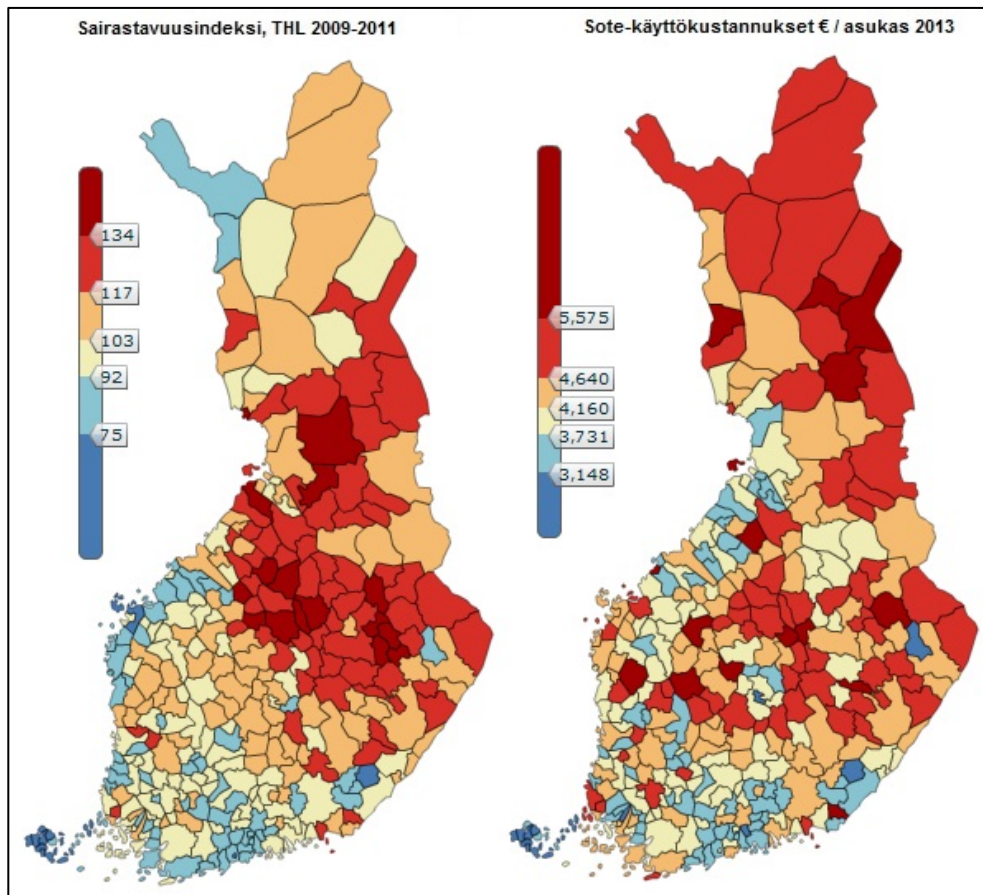
Näin ei voi enää jatkua - muu yhteiskunta ei kestä sote-sektorin jatkuvaa kasvua. Julkisen talouden kestävyysvajeesta ei selvitä ilman sote-sektorin mukaan tuloa. Tästä huolimatta ministeriöiden toimesta puhutaan vain kasvun pienentämisestä, ei sektorin aidosta pienentämisestä. Toisaalta kunnat ja sairaanhoitopiirit jo nyt vähentävät aidosti henkilökuntaa. Kustannuskriisi on realiteetti Suomessa.

Aalto-yliopiston, ja yhdeksän sairaanhoitopiirin yhteisessä tunnuslukuprojektissa on julkaistu Kunnallisalan kehittämissäätiön sarjassa kaksi raporttia, ”Sisältöä sote-uudistukseen” ja ”Saadaanko sote-uudistuksella tasalaatua?”. Näissä raporteissa on todettu erittäin suuria eroja palvelujen väestöön suhteutetuissa määrissä. Tulokset viittaavat päällekkäisiin tai vajaakäyttöisiin palvelujärjestelmiin. Seuraava tarkastelu on välitulos Tunnuslukuprojektin seuraavasta kustannuksia käsittelevästä osaraportista.

1.1 Suuria ja selittämättömiä alueellisia kustannuseroja

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset riippuvat vain osittain sairastavuusindeksistä. Samalla sairastavuusindeksillä ja samalla yli 75-vuotiaiden % osuudella on hyvin erilaiset kustannukset eri kunnissa. Palvelujen tuotantorakenne ilmeisesti vaikuttaa keskeisesti palvelujen tuotantokustannuksiin. Tämä ilmiö näkyy kuvassa 2 jossa kunnan kokonaiskustannuksia on verrattu sairastavuusindeksiin.

Kuva 2. Sote-sektorin toteutuneet käyttökustannukset vuonna 2012 ja THL:n sairastavuusindeksi 2009–2011

Lähde: SOTKANet 2014 ja THL sairastavuusindeksi2014

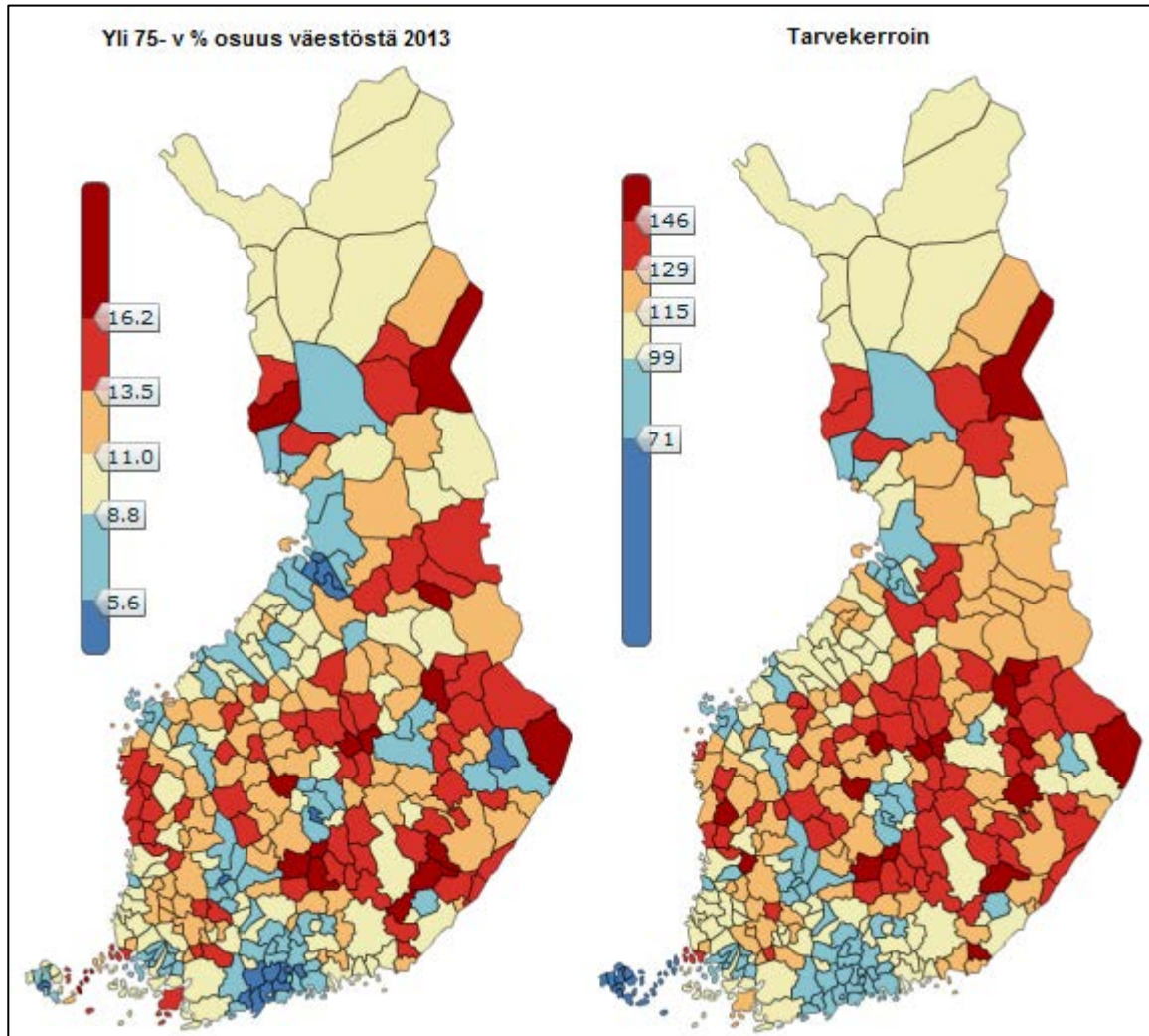
Kuvan 2 kuntakohtaisesta kustannuskartasta ilmenee haja-asustusalueen kalliimpi kustannustaso sote-palveluiden järjestämisessä. Alueet vaativat erillisen kohtelun sote-rahoitusta järjestettäessä.

Sairastavuusindeksikartta muodostaa alueellisia kokonaisuuksia. Merkillepantavaa on, että korkean sairastavuuden alueella on kuntia, joiden kustannustaso on ympäristöönsä selvästi matalampi ja toisaalta matalan sairastavuuden alueella on kalliilla kustannustasolla toimivia palvelujärjestelmiä.

Sairastavuusindeksillä mitattuna erittäin sairasta väestöä ei ole paljon. Indeksiryhmässä 117–134 olevissa paljon sairastavissa kunnissa on yhteensä 538 196 asukasta. Erittäin sairaita kunnissa, indeksi yli 134 on vain 89 351 asukasta.

Useissa Euroopan maissa moni-sairaiden vanhusten määrää käytetään palvelutarpeen mittarina. Siitä ei Suomessa ole alueellisia tilastoja. Käytettävissä olevat yli 75 –vuotiaiden määrä ja THL:n tarvekerroin kuvaavat riittävän tarkasti palvelutarvetta.

Kuva 3. Yli 75-vuotiaiden % osuus väestöstä ja tarvekerroin

Lähde: THL tarvekerroin 2014 ja Tilastokeskus väestörakenne 2014

Kuva 3 osoittaa, että tarvekerroin ja vanhusväestön osuus ovat käytännöllisesti katsoen sama asia. Kustannuskarttaan ei ole selvää korrelaatiota.

Kuntien kustannuserot ovat suuremmat kuin palvelutarve-erot. Selittävä tekijänä on palvelujen tuotantorakenne. Kuten Kunnallisanon kehittämissäätiön julkaisemista raporteistamme ilmenee, pienten yksiköiden resursointi ja palvelujen siiloutuminen johtavat tarpeettomaan ja kalliiseen tuotantoon.

2 Sote-sektorin kustannustaso on määriteltävä

2.1 Sote-maksu kaksiosaiseksi

Sote-maksu suunnitellaan kerättävän kunnilta sote-alueelle, joka palauttaa rahat kuntayhtymille tilauksen muodossa. Esillä on ollut järjestelmä, jossa koko sote-alueella olisi sama väestöpohjainen maksu.

Tässä tulee huomioida se, että kuntia tai alueita, jotka ovat hoitaneet hyvin ja taloudellisesti palvelunsa tähän asti ei pidä panna maksamaan kalliiden alueiden kustannuksia. Siksi kerättävän sote-maksun olisi tarkoituksenmukaista olla kaksiosainen. – kaikille samansuuruinen perusmaksu ja tuottamisvastuussa olevan kuntayhtymän aluetta varten kerättävä lisämaksu. Toisin sanoen, tuottamisvastuualueen kunnat voisivat itse päättää muuta maata korkeammasta palvelutasosta ja vastaavasti kattaa itse tästä palvelusta syntyvät kustannukset. Tämä edellyttää sopimista sote-alueen kanssa.

Perusmaksuun tulee sisällyttää haja-asustusalueiden erityisolosuhteita varten kaikilta alueilta kerättävä lisämaksu.

Sote-kustannuksille on asetettava yläraja. Sote-uudistuksen tavoitteisiin kuuluu aikaraja johon mennessä toiminta on sopeutettava määritellylle tasolle.

2.2 Vaihtoehtoisia lähestymistapoja laskentamallien pohjaksi

Sote-uudistuksen valmistelu vaatii erilaisten lähtökohtien vertailua. Vaikutuksista voidaan esittää useita eri laskentamalleja. Laskentamallit eivät ole sama asia kuin päätöksenteko. Julkisuudessa esillä oleva malli perustuu rahoituksen jatkuvalle kasvulle eikä siksi ole realistinen. Tarvitaan uusia näkökulmia.

Sote-aluekohtainen kapitaatio- eli asukasmäärään pohjautuvaa rahoitusmalli voidaan käsittää kahdella tavalla.

Toisessa lasketaan Sote-alueen tai tuotantovastuualueen kustannukset yhteen ja jaetaan näin syntynyt summa alueen asukasluvulla. Kukin kunta saa sitten maksettavakseen asukasluvuun vastaavan summan. Toiminta jatkuisi nykyisellään tai kasvaisi, kuten 4.12.2104 esitetty laskelma ennakoii. Ongelma tässä mallissa on se, että se ei luo minkäänlaisia jarruja menokehitykselle.

Toinen, ja mielestämme perustellumpi lähestymistapa kapitaatio-pohjaiseen rahoitukseen on se, että määritellään tehokkaimpien alueiden ja kansainvälisen vertailutiedon pohjalta kustannustaso, johon alueiden on oma toimintansa sopeutettava. Taso voidaan tämän jälkeen sitoa esim. elinkustannusindeksiin ja alueille voidaan antaa vaikkapa kolmen vuoden siirtymäaika, jolloin näin lasketun kapitaatio-pohjaisen summan ylittäviä kustannuksia kompensoidaan esim. valtionapujen avulla.

On syytä huomata, että tämä jälkimmäinen tapa on melko pitkälle samankaltainen kuin alun perin Japanista lähtöisin oleva, mutta nykyään laajalti maailmalla teollisuudessa noudatettava ”target costing” ajattelu (Kato, 1993; Tani et al., 1994). Ajattelutavassa tuotteelle tai palvelulle määritetään tavoitekustannus, johon yrityksen suunnittelijoiden ja operatiivisen johdon tulee päästä. Menettelyä on sovellettu menestyksellisesti kustannusten ja kannattavuuden hallinnan välineenä vuosikymmeniä. Yrityksissä menettelyllä pyritään varmistamaan yrityksen kilpailukyky, Suomen sote-sektorilla tavoitteena tulisi olla kustannustaso, jonka pystymme bkt:n avulla ilman jatkuvaa lisälainan ottoa kantamaan. Emme näe yhtään hyvää syytä siihen, etteikö tämänkaltaista tavoitekustannusajattelua voisi sovellettuna hyödyntää Suomen sote-sektorin kustannuskriisin ratkaisemisessa.

Kun sote-palvelujen kustannuksia on maailmalla karsittu, tason määrittelyssä on vertailukohtana käytetty tehokkaasti toimivia yksiköitä. Esimerkiksi DRG:n käyttöönotossa 10 tehokkainta sairaalaa on muodostanut vertailukohdan. Vastaavasti Ruotsin ja NHS:n nykyisissä tehostamissuunnitelmissa tavoitteet määritellään parhaiten toimivien alueiden mukaan. Seuraavassa on tarkasteltu säästömahdollisuuksia kummallakin tavalla.

Nyt voidaan pohtia mahdollisia lähestymisvaihtoehtoja. Tätä varten laadimme neljä karkeaa koe-laskelmaa kustannushyödyistä erilaisilla kustannustavoitetasoilla per asukas. Liitteenä olevat laskelmat kertovat, mitä nämä eri tavoitetasot tarkoittaisivat euromääräisesti niissä kunnissa, joiden tulisi toimintaansa sopeuttaa päästäkseen tavoitekustannustasoon. Tämän jälkeen tarkastelemme vielä lyhyesti sitä, mitä nämä tavoitetasot tarkoittaisivat nykyisten sairaanhoitopiirien sekä sote-alueiden tasolla.

2.3 Kuntien kustannushuippujen leikkausmalli

Kun kuntien kustannuserot eivät johdu sairastavuudesta tai ikärakenteesta vaan palvelurakenteesta, voidaan määritellä se kustannustaso, jolle palvelurakenne on asetettava. Tosin sanoen soten tavoitekustannustaso. Tätä varten on seuraavassa laskettu vaihtoehtoisia malleja, joilla kestävyysvajeen sopeuttamispaaineet kohdistetaan ensiksi kuntiin, joissa on suurimmat asukaskohtaiset sosiaali- ja terveydenhuollon bruttokustannukset. Laskelmat on tehty käyttäen kuntien kustannustietoja vuodelta 2013. Kussakin laskelmassa tavoitetaso määriteltiin eri lähtökohdista. Kussakin

laskelmassa tarkastellaan saavutettavien hyötyjen määrää, mikäli tavoitekustannusta kalliimmat kunnat pystyisivät painamaan kustannuksensa tavoitetasolle.

Laskelmaa varten kunnat ryhmitettiin sote-keskustelun mukaisiin ryhmiin alle 20 000 asukasta, 20 000- 50 000 asukasta ja yli 50 000 asukasta. Tavoitetaso määriteltiin tarkastelemalla kuntien nykyistä kulurakennetta ja ottamalla sieltä hyvin toimivia kuntia malliksi. Menettely, jossa parhaita käytetään esimerkkinä, on tavallinen sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Laskelma 1: Huippujen leikkausmalli - säästö 5 %

Ensimmäinen laskelma perustuu **koko maan keskimääräiseen kustannustasoon**. Siinä säästöpainne kohdistetaan niihin 163 kuntaan, joiden kustannukset ylittävät maan keskitason. Laskelmassa kunnat, joiden kustannustaso on maan keskitasoa 4 144 euroa per asukas suurempi, palautettiin maan keskitasolle. Muut 157 kuntaa jäivät nykytasolle.

Taulukko 1. Laskelman 1 kustannukset ja hyödyt

Laskelma 1 kustannustaso 4 144 € / asukas	Kuntien lkm	Väestö 2013	Kust. ryhmässä 1 vuonna 2013 1 000 €	Kustannus- potentiaali 1 000 €	Rationointi potentiaali 1 000 €	Käyttökust / as	% kokonais- hyödystä	Hyöty % kustan- nuksista
alle 20 000	138	822 425	3 982 623	3 408 301	574 322	4 144	56 %	14 %
20 000 - 50 000	13	385 648	1 751 010	1 598 204	152 806	4 144	15 %	9 %
Yli 50 000	12	1 698 591	7 345 814	7 039 317	306 497	4 144	30 %	4 %
Yhteensä	163	2 906 664	13 079 447	12 045 822	1 033 625	4 144	100 %	8 %
Koko maa	320	5 438 972	22 540 238	21 506 613	1 033 625	3 954	100 %	5 %

Laskelmassa 1 kustannushyöty on noin 1 mrd. euroa, eli noin 8 % tähän ryhmään kuuluvien kuntien vuoden 2013 kustannuksista. Mikäli nämä kunnat pystyisivät sopeuttamaan toimintaansa ja laskelmaan kustannuksiaan, koko Suomen kustannustaso laskisi tasolle 3 954 €/asukas.

Laskelma 2: Keskikokoisten kuntien malli - säästö 6 %

Koska **keskikokoiset kunnat ovat kustannustasoltaan keskimäärin kaikista edullisimpia** kuntia, otettiin laskelman pohjaksi keskikokoisten kuntien kustannusten keskiarvo 4 035 €/asukas. Ryhmään kuuluvat siis ne 180 kuntaa, joiden kustannustaso vuonna 2012 ylitti 4 035 €/asukas.

Taulukko 2. Laskelman 2 kustannukset ja hyödyt

Laskelma 2 kustannustaso 4 035 € / asukas	Kuntien lkm	Väestö 2013	Kust. ryhmässä 2 vuonna 2013 1 000 €	Kustannus- potentiaali 1 000 €	Rationointi potentiaali 1 000 €	Käyttökust / as	% kokonais- hyödystä	Hyöty % kustan- nuksista
alle 20 000	151	920 038	4 382 219	3 712 354	669 865	4 035	49 %	15 %
20 000 - 50 000	16	474 490	2 117 193	1 914 568	202 625	4 035	15 %	10 %
Yli 50 000	13	1 766 201	7 621 456	7 126 619	494 837	4 035	36 %	6 %
Yhteensä	180	3 160 729	14 120 868	12 753 541	1 367 327	4 035	100 %	10 %
Koko maa	320	5 438 972	22 540 238	21 172 911	1 367 327	3 893	100 %	6 %

Laskelman 2 kustannustaso €4 035 / asukas on 3 % pienempi, kuin Laskelman 1 kustannustaso. Laskelmassa 2 kustannushyöty on n. 1,4 mrd. euroa.

Kustannushyödyt ovat 10 % tämän ryhmän kokonaiskustannuksista, eli ryhmään 2 kuuluvien 180 kunnan kustannusten tulisi laskea keskimäärin 6-15 % nykytasosta riippuen kunnan koosta. Koko Suomen kustannustaso laskisi tasolle 3 893 €/asukas.

Laskelma 3: Tehokkaiden kuntien malli - säästö 8 %

Kolmannessa laskelmassa keskikokoisten kuntien lisäksi huomioitiin suurimpien kuntien viisi kustannustehokkainta kuntaa: Espoo, Jyväskylä, Lappeenranta, Oulu ja Vantaa. Kes-
kikustannukseksi tuli 3 898 €/ asukas.

Taulukko 3. Laskelman 3 kustannukset ja hyödyt

Laskelma 3 kustannustaso 3 898 € / asukas	Kuntien lkm	Väestö 2013	Kust. ryhmässä 3 vuonna 2013 1 000 €	Kustannus- potentiaali 1 000 €	Rationointi potentiaali 1 000 €	Käyttökust / as	% kokonais- hyödystä	Hyöty % kustan- nuksista
alle 20 000	170	1 035 427	4 841 249	4 036 095	805 154	3 898	44 %	17 %
20 000 - 50 000	20	574 685	2 513 159	2 240 122	273 037	3 898	15 %	11 %
Yli 50 000	14	1 820 945	7 840 845	7 098 044	742 801	3 898	41 %	9 %
Yhteensä	204	3 431 057	15 195 253	13 374 262	1 820 991	3 898	100 %	12 %
Koko maa	320	5 438 972	22 540 238	20 719 247	1 820 991	3 809	100 %	8 %

Ryhmään 3 kuuluu 204 kuntaa ja kustannushyöty on 12 % ryhmän kokonaiskustannuksista. Kustannushyöty on tässä ryhmässä noin 1,8 mrd. euroa. Muut 120 kuntaa ovat jo nyt tällä tasolla tai sitä alempana. Koko Suomen kustannustaso laskisi tasolle 3 809 €/asukas.

Huomattakoon, että myös ryhmän 3 laskelmien pohjana ollut kustannustaso edustaa täysin realistista toimintamallia. Tavoitetason muodostaneeseen joukkoon kuuluu 36 keskisuurta kuntaa erilaisin ikärakentein ja viisi kaupunkia, joissa on hyvin toimivat terveydenhuoltojärjestelmät. Ja

kuten yllä jo todettiin, tavoitetason määrittäneen joukon lisäksi Suomesta löytyy 116 kuntaa, jotka ovat päässeet sote-kustannuksissaan vähintään tälle tasolle.

Laskelma 4: Tarvekorjattu huippujen leikkausmalli – säästö 5 %

Laskelmissa 1-3 ei ole otettu lainkaan huomioon kuntien ikärakennetta tai sairastavuustekijöitä. Laskelmien 1-3 tavoitteena oli karsia kustannushuippuja ja laskea siten kustannustasoa koko maassa.

Seuraavassa laskelmassa 4 on huomioitu **laskelman 1 säästöpotentiaali (n. 1 mrd. €)**. Kun tämä otetaan lähtökohdaksi, saadaan kaikille kunnille uusi matalampi lähtökustannustaso (3 954 €/ as). Seuraavassa uusi lähtötaso jaetaan kunnille THL:n tarvekerrointa (Häkkinen et al. 2009) hyödyntäen. Tarvekertoimessa on huomioitu erilaisia tekijöitä, kuten ikärakenne, kieli, sukupuoli, haja-asutus ja sairastavuus.

Taulukko 4. Tarvekertoimen avulla laskettu rationointipotentiaali

Laskelma 4 tarvekertoimella lasketut kustannukset	Kuntien lkm	Väestö 2013	Kustannukset vuonna 2013 1 000 €	Tarvekertoimella kohdistetut kustannukset 1 000 €	Rationointi potentiaali 1 000 €	Tarvekerroin kust € / as	% kokonais- hyödyistä	Hyöty % kustan- nuksista
alle 20 000	264	1 602 291	6 842 148	6 816 837	25 311	4 254	2 %	0 %
20 000 - 50 000	36	1 091 389	4 403 650	4 250 956	152 694	3 895	15 %	3 %
Yli 50 000	20	2 745 293	11 294 440	10 438 821	855 619	3 802	83 %	8 %
Koko maa	320	5 438 972	22 540 238	21 506 613	1 033 625	3 954	100 %	5 %

Suurissa kunnissa on pieni sairastavuus ja väestörakenne on keskimäärin nuorempi kuin muualla maassa, joten tarvekertoimella kohdennetut kustannukset laskisivat niissä kaikista eniten. Niissä on myös erikoissairaanhoidon ja terveyskeskusten päällekkäisyyttä. Keskikokoisissa kunnissa on jo vuonna 2013 kustannustaso kaikista alhaisin ja kustannukset laskisivat vähemmän kuin suurissa kunnissa keskimäärin. Pienissä kunnissa on haja-asutusta ja väestörakenne on keskimäärin iäkästä, joten keskimäärin pienten kuntien kustannukset eivät tämän laskelman pohjalta juurikaan muuttuisi. Suuret kustannushyödyt on odotettavissa purkamalla sairaanhoitopiirin ja kaupungin terveyskeskustoimintojen toimintojen päällekkäisyydet.

Kuntakohtaiset tiedot laskelmasta löytyvät liitteestä 1. Laskelmassa 4 on mukana kaikki 320 kuntaa. Laskelmassa 4 joidenkin kuntien kustannustaso nousee (negatiivinen luku) ja toisten laskee (positiivinen luku) riippuen kunnan tarvekertoimesta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kalliimpien palvelurakenteiden leikkaus toisi 5-8 % kustannussäästön näillä tavoitekustannusmäärittelyillä. Todettakoon, että edellä esitetyissä laskelmissa ei vielä asetettu maan kaikkein tehokkaimpia toimijoita tai kansainvälisiä toimijoita vertailukohdak-

si. Tarkemmat laskelmat edellyttävät ikärakenteen huomiointia ja sairausvakuutus pohjaisen palvelujärjestelmän sekä työterveyshuollon huomiointia.

2.4 Sairaanhoidopiirien tuotantotehokkuus malli

Huippujen leikkausmallin vaikutus sairaanhoidopiireihin

Kun sote-kuntayhtymät muodostetaan sairaanhoidopiirien pohjalta, voidaan tarkastella, mitä eri huippujen leikkausmallit vaikuttavat sairaanhoidopiirin sosiaali- ja terveystalvelujen muodostamaan kokonaisuuteen. Tämä on tehty Sotka-tietokannan pohjalta taulukossa 5, jossa on piirit laskevassa järjestyksessä asukaskohtaisen kustannustason mukaan. Taulukossa olevat rationalisointikustannukset viittaavat edellä oleviin laskelmiin 1-3.

Tavanomaisesti on tarkasteltu vain keskussairaalan kustannuksia. Kun koko sote-sektori otetaan tarkastelun kohteeksi, ovat erot suurimpien ja pienimpien asukaskohtaisten kustannusten osalta yli 1 000 euroa ja noin 30 %. Kalleimmaksi osoittautuu maan toiseksi tervein alue.

Taulukko 5. Sairaanhoidopiirit laskevassa järjestyksessä asukaskohtaisten käyttökustannusten mukaan

Laskelmat 1- 3 sairaanhoitopiireittäin M €	Väestö 2013	Käyttökustannukset 2013 M €	Käyttökustannukset € / asukas 2013 laskeva	Tervekerroin	Sairastavuusindex	Laskelma 1 rationointi potentiaali M €	Laskelma 2 rationointi potentiaali M €	Laskelma 3 rationointi potentiaali M €
Koko maa	5 438 972	22 540	4 144	100	100	1 034	1 367	1 821
Vaasan shp	168 480	802	4 761	98	86	119	135	155
Lapin shp	118 252	553	4 677	105	107	63	76	92
Etelä-Savon shp	104 605	478	4 566	114	110	46	57	70
Pohjois-Karjalan shp	169 304	770	4 547	112	115	83	100	121
Itä-Savon shp	44 663	201	4 499	111	106	16	21	27
Pohjois-Savon shp	248 332	1 109	4 465	113	124	95	115	143
Kymenlaakson shp	174 165	761	4 367	108	108	44	61	84
Etelä-Pohjanmaan shp	198 888	863	4 338	110	102	73	80	93
Keski-Pohjanmaan shp	78 261	338	4 320	103	105	22	28	37
Länsi-Pohjan shp	64 428	278	4 309	109	119	20	24	30
Pirkanmaan shp	519 849	2 208	4 248	98	97	104	149	208
Satakunnan shp	224 745	937	4 170	102	96	32	49	72
Kainuun shp	77 109	319	4 136	114	112	15	18	22
Varsinais-Suomin shp	473 096	1 950	4 121	98	104	48	82	131
HUS	1 572 123	6 302	4 009	89	85	165	249	356
Keski-Suomin shp	250 571	999	3 986	103	111	27	35	44
Päijät-Hämen shp	213 485	842	3 946	103	105	5	17	36
Pohjois-Pohjanmaa shp	402 257	1 580	3 929	105	119	54	63	75
Kanta-Hämen shp	175 477	688	3 921	100	94	0	5	21
Etelä-Karjalan shp	132 304	486	3 674	106	99	1	2	5

2.5 Eksoten tasoon perustuva malli vertailupohjana

Eksote on uudistanut hoitoa ja palvelurakennetta. Useissa piireissä suunnitellaan palvelujen siirtoa itsenäisinä samaan rakennukseen. Eksoten toimintamalli on radikaalimpi, koska se yhdisti tuotantorakenteet täysin uusiksi kokonaisuuksiksi. Näin ollen luonnollinen tapa on käyttää ikärakenteen huomioivaa tarvekerrointa ja tarkastella miten muiden alueiden kustannukset käyttäytyisivät, jos Eksoten toimintamalli otettaisiin tavoitetasoksi.

Taulukko 6. Sairaanhoidopiirien kustannusvertailu Eksoten tasoon (3 666 €/ as)

Sairaanhoidopiirien kustannusvertailu Eksoten tasoon (3 674€ / as)	Väestö	Käyttökus- tannukset 2013 M €	Käyttökustan- nukset € / asukas 2013 <i>laskeva</i>	Tarve- kerroin	Sairas- tavuus- index	Kustannukset Eksoten tasolla tarvekerto- mella kohdistettuna M €	Kustannuk- set Eksoten tasolla € / as	Rationointi potentiaali M €
Koko maa	5 438 545	22 540	4 145	100	100	19 981	3 674	2 559
Vaasa	168 480	802	4 761	98	86	607	3 604	195
Lappi	118 252	553	4 677	105	107	459	3 879	94
Etelä-Savo	104 605	478	4 566	114	110	440	4 203	38
Pohjois-Karjala	169 304	770	4 547	112	115	701	4 139	69
Itä-Savo	44 663	201	4 499	111	106	182	4 078	19
Pohjois-Savo	248 332	1 109	4 465	113	124	1 037	4 176	72
Kymenlaakso	174 165	761	4 367	108	108	695	3 991	65
Etelä-Pohjanmaa	198 888	863	4 338	110	102	807	4 059	55
Keski-Pohjanmaa	78 261	338	4 320	103	105	299	3 822	39
Länsi-Pohja	64 428	278	4 309	109	119	258	4 004	20
Pirkanmaa	519 849	2 208	4 248	98	97	1 881	3 619	327
Satakunta	224 745	937	4 170	102	96	849	3 776	89
Kainuu	77 109	319	4 136	114	112	325	4 212	-6
Varsinais-Suomi	473 096	1 950	4 121	98	104	1 705	3 604	244
HUS	1 572 123	6 302	4 009	89	85	5 152	3 277	1 150
Keski-Suomi	250 571	999	3 986	103	111	952	3 798	47
Päijät-Häme	213 485	842	3 946	103	105	807	3 781	35
Pohjois-Pohjanmaa	402 257	1 580	3 929	105	119	1 559	3 875	22
Kanta-Häme	175 477	688	3 921	100	94	647	3 688	41
Etelä-Karjala	132 304	486	3 674	106	99	515	3 892	-29

Eksoten mallin käyttöönotto merkitsisi noin 2,6 mrd € ja noin 12 % rationalisointipotentiaalia. Kun lisäksi piirin palvelutaso on parantunut ja radikaalisesti uudistettu palvelujärjestelmä on heittänyt kansainvälistä mielenkiintoa, on olemassa perusteet myös huippujen leikkaamista suu-rempan säästötavoitteeseen.

Seuraavassa taulukossa tarkastellaan vielä kustannusten jakautumista viiden sote-alueen sisällä vuonna 2013 ja verrataan näitä Eksoten toimintamallia pohjana käyttäen.

Taulukko 5. Sote-alueiden kustannusvertailu Eksoten tasoon (3 666 €/ as)

Sote-alueiden kustannusvertailu Eksoten tasoon (3 666 €/ as)	Väestö	Käyttökus- tannukset 2013 1 000 €	Käyttökustan- nukset € / asukas 2013 <i>laskeva</i>	Tarve- kerroin	Sairasta- vuusi- indeksi	Kustannukset Eksoten tasolla tarvekerto- mella kohdistettuna 1 000 €	Kustannuk- set Eksoten tasolla € / as	Rationointi potentiaali 1 000 €	Rationointi- potentiaali % käyttökustan- nuksista 2013
Koko maa	5 438 972	22 540 238	4 144	100	100	19 939 751	3 666	2 600 487	12 %
Kuopion sote-alue	842 144	3 683 635	4 374	110	116	3 407 957	4 047	275 678	7 %
Tampereen sote-alue	1 117 116	4 730 726	4 235	101	99	4 145 346	3 711	585 380	12 %
Oulun sote-alue	740 305	3 068 186	4 144	106	114	2 893 087	3 908	175 099	6 %
Turun sote-alue	697 841	2 886 692	4 137	99	98	2 548 438	3 652	338 254	12 %
Helsingin sote-alue	2 013 411	8 095 199	4 021	92	89	6 841 414	3 398	1 253 785	15 %

Eksoten toimintamalli on hämmästyttävän kustannustehokas. Samanaikaisesti palvelut ovat parantuneet kaikilla mittareilla tarkistettuna.

Tällaisia laskelmia voidaan esittää muitakin erilaisin perustein. Lopputulos on kaikissa sama, sairastavuus ja ikärakenne ovat vähemmän merkittäviä tekijöitä kuin palvelujärjestelmä ja sen kustannustaso. Siksi voidaan vaatia sote-sektorilta rakenneuudistusta ja asettaa sille tavoitehinta.

3 Johtopäätökset

Sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena järjestelmän toimivuuden ja tasa-arvoisuuden parantamisen lisäksi tulisi olla sektorin mitoittaminen kansakunnan taloudellista kantokykyä vastaavaksi. Tässä ei riitä, että kustannusten kasvu saadaan pysäytettyä – säästöjen tulee olla todellisia, jotta kestävyysvaje saadaan kurottua umpeen. Sote-sektorin todellisen pienentämisen jälkeen sen kasvu tulee mitoittaa maksimissaan bkt:n kasvua vastaavaksi.

Sote-uudistuksen onnistumisen kannalta olisi tarkoituksenmukaista määritellä se kustannustaso, johon uudistuksella pyritään. Tavoitetaso tulee päättää sote-järjestämisalueiden käytettävissä olevaa rahamäärää määrättäessä. Tehokkaimpien alueiden taso (laskelma 3, säästö 8 %) tai Eksoten saavuttama kustannustaso (säästö 12 %) voisivat hyvin toimia lähtökohtana. Siten edellä esitettyjen tarkastelujen valossa noin 10 % säästö nykytasosta on mahdollinen ja realistinen. Tehokkaimpien alueiden taso on hyvä lähtökohta kapitaatio-maksulle siinäkin mielessä, että asiansa

hyvin hoitaneita kuntia tai alueita ei pidä rangaista uudistuksen yhteydessä. Tehokkailta alueilta mallia ottamalla ja rakenteita uusimalla on saatavissa nykyistä parempi järjestelmä pienemmin resurssein

Sote-sektorille palvelurakenteen tehostaminen edellyttää sitä, ettei sote-rahoitusta kerätä nykyisen käytön ja kustannusten mukaan vaan tulevan tavoitetason mukaisten palvelujen tarvitsema määrä. Seuraavassa vielä tiivistetysti ehdotuksemme ydinkohdat. Rahoitusmallin yksityiskohtien pohtimiseen on asetettu työryhmä.

1. Sote-alueen käytettävissä oleva rahamäärä uudistuksessa määräytyy tavoitetason pohjalta

Sote-järjestämisalueet olisivat oikeutettuja keräämään kunnilta kapitaatiopohjaisen maksun, jonka perustaso määräytyy valtakunnallisesti tehokkaimpien alueiden mukaan. Rahamäärän kasvu voisi olla sidottu esimerkiksi bkt:n kasvuun tai elinkustannusindeksiin. Kunnilta perittävää summaa voitaisiin tarvittaessa tarkistaa esim. tarvekertoimilla, kuten sote-järjestämislaissa on ehdotettu. Nykyistä pienempi rahamäärä pakottaisi järjestämisalueet ja tuotantovastuualueet aidosti rakenteellisten uudistusten tielle.

Valtion tuki kunnille olisi sidottu tähän sote-alueille yhteiseen perusmaksuun. Eli muita valtionapuja sote-perustein ei olisi mahdollista saada, mikäli kustannukset ylittävät näin valtakunnallisesti määrätyn katon. Sote-alueet tai tuottamisvastuussa olevat kuntayhtymät eivät saisi ottaa lainaa tappiollisen toiminnan kattamiseen.

Kunnallisen ja alueellisen itsehallinnon nimissä sote-alueille olisi voitava antaa oikeus kerätä lisämaksu korkeampaa palvelutasoa varten. Ehdottamamme malli ehkäisisi myös sen, että muiden alueiden tai kuntien, tai valtion eli meidän kaikkien, tulisi maksaa jonkin alueen haluttomuus rationalisoida omat sote-palvelunsa tehokkaimpien tasolle.

2. Kunnan sote-kustannuksia arvioitaessa on laskettava mukaan koko palvelusektori.

Kunnan tai alueen kapitaatiomaksua suunniteltaessa on huomioitava kustannuksia keventävät tekijät kuten työterveyshuolto ja sairausvakuutusperustainen palvelujen käyttö. Nämä molemmat keventävät merkittävästi aikuisväestön julkiselle sektorille kohdentamaa palvelutarvetta.

3. Rahoitusmalliin tulee sisältää erityisolosuhteita koskeva poikkeussääntö.

Haja-asutusalueiden korkeammat järjestämiskustannukset tulisi ottaa maksua määritettäessä huomioon. Poikkeussääntö koskisi Lapin, Kainuun ja Pohjois-Karjalan haja-asutusalueita. Jos isot kaupungit, Kajaani noin 40 000 asukasta ja Rovaniemi noin 60 000

asukasta, lasketaan pois, jää alueelle noin 100 000 etupäässä pienissä taajamissa asuvaa asukasta.

4. Siirtymäsääntö

Jotta malli ei johtaisi kohtuuttomuuksiin, järjestämisalueille voitaisiin taata siirtymääjäksi, esim. viideksi vuodeksi, oikeus periä lisämaksua alueensa kunnilta tai vaikkapa lisärahoitusta valtion toimesta. Tässä ajassa alueiden tulisi kyetä organisoimaan toimintansa niin, että kustannuksissa päästään maan tehokkaimpien tasolle.

Kuten tässä ja edellisissä raporteissamme olemme osoittaneet, sote-palveluiden käyttö ja kustannuserot kuntien välillä ovat merkittäviä eivätkä selity sairastavuudella. Esimerkiksi on vaikea selittää, miksi Suomen toiseksi tervein alue on kustannustasoltaan kallein. Syitä tulee hakea siitä, miten palveluiden tuotanto on järjestetty. Samoin säästöt tulee hakea rakenteita ja toimintatapoja uusimalla.

Jos kustannushyötyjen tavoitetaso on 2 mrd €, merkitsee se noin 10 % säästöä työntekijämäärässä. Tällöin Suomessa olisi edelleen Norjan, Tanskan, Alankomaiden, Ruotsin, Sveitsin ja Islannin jälkeen sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöitä seitsemänneksi eniten OECD maista. Suomessa on omia esimerkkejä yli 100 kunnasta, jotka jo toimivat tällä alhaisemmalla kustannustasolla. Tässä valossa tavoitetta voi tuskin pitää epärealistisena.

Ajallisesti rakenneuudistus pitää tehdä heti. Näin saadaan liikkumavaraa 2025 jälkeiselle ajalle, jossa suuren ikäluokan palvelutarve kasvaa ja edellyttää kapasiteetin lisäystä. Ajankohta on otollinen juuri nyt myös siksi, että sote-sektorilta eläköityy huomattava määrä työntekijöitä, jolloin mitoituksen muutos ei johda suuriin irtisanomisiin ja uudet työntekijät voidaan palkata uudistetun rakenteen mukaisiin tehtäviin.

4 Lopuksi

Tulevaisuus ei synny itsestään, se tehdään päätöksin. Myöskään sote-uudistus ei synny itsestään, se tehdään poliittisin päätöksin. Uudistuksen tavoitteisiin kuuluu saada toimivampi järjestelmä, jossa palvelut tuottavat väestölle enemmän terveyshyötyjä ja parempaa elämää mutta ne ovat tuotettu nykyistä kustannustehokkaammalla tavalla. Lähtökohdaksi sopivat huonosti suunnitelmat, joissa sote-sektori suunnittelee jatkuvasti kasvavansa ja sote-uudistuksen toteutuksen lasketaan nostavan kustannuksia.

Tunnuslukuprojektin aikaisemmissa raporteissa todettujen päällekkäisyyksien, ylikapasiteetin ja vajaakäytön poistaminen antaa mahdollisuuden toteuttaa palvelujen tuotantoa edullisemmin. Ek-

soten uudet, taloudelliset ja kansainvälistä huomiota herättäneet toimintamallit ovat syntyneet innovaatioista, joita perinteisen toimintamallien rahoituksen loppuminen on vauhdittanut.

Sote-uudistuksessa tarvitaan nyt tavoitteita. Ilman taloudellista ylärajaa nykyinen meno jatkuu. Tavoitetaso on määriteltävä tavoiteltavana rationointihyötynä. Se on poliittisten päättäjien tehtävä. Tässä raportissa laskettujen mallien tarkoituksena on tämän poliittisen keskustelun ja päätöksenteon tukeminen, niitä ei pidä käsittää valmiina ehdotuksina. Vasta poliittisten päätösten jälkeen voidaan tehdä sitovat alueita ja kuntia koskevat laskelmat.

Tekijät:

Tutkimus on tehty osana yhdeksän sairaanhoitopiirin ja Kunnallisalan kehittämissäätiön rahoittamaa Tunnuslukuprojektia Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun laskentatoimen laitoksessa sekä Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa arkkitehtuurin laitoksessa Sotera-instituutissa. Hankkeen johtaja on professori Teemu Malmi ja tutkijoina KTM Petra Kinnula, DI, KTM Iris Riippa, sekä professori Erkki Vauramo.

Lähdeluettelo

Kunnallisan kehittämissäätiö

Kinnula P., Malmi T., Vauramo E. (2014a): Sisältöä Sote-uudistukseen. Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimusjulkaisusarjan julkaisu nro 78.

http://www.kaks.fi/sites/default/files/TutkJulk_78_net.pdf

Kinnula P., Malmi T., Vauramo E. (2014b): Saadaanko sote-uudistuksella tasalaatua? Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimusjulkaisusarjan julkaisu nro 82.

http://www.kaks.fi/sites/default/files/TutkJulk_82_net_II.pdf

Muut lähteet

Häkkinen U, Nguyen L, Pekurinen M, Peltola M. (2009) Tutkimus terveyden- ja vanhustenhuollon

tarve- ja valtionosuuskriteereistä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Raportti 3/2009. Helsinki.

Kato, Y. (1993) Target costing support systems: lessons from leading Japanese companies. Management Accounting Research.

Tani, T., Okano, H., Shimizu, N., Iwabuchi, Y., Fukuda, J. & Cooray, S. (1994), Target cost management in Japanese companies: current state of the art. Management Accounting Research.

Internet lähteet:

SOTKANet 2014

Kuntien sote-kustannukset: <http://uusi.sotkanet.fi/portal/page/portal/etusivu/hakusivu?group=248>

THL 2014

Sairastavuusindeksi 2009–2011: <http://www.terveytemme.fi/sairastavuusindeksi/>

Tarvekerroin 2012: <http://www.thl.fi/fi/web/paatoksenteko-talous-ja-palvelujarjestelma/talous/tilastoja/terveyden-ja-vanhustenhuollon-tarvevakioidut-menot>

Tilastokeskus 2014

bkt:http://193.166.171.75/Dialog/varval.asp?ma=010_vtp_tau_011&ti=Bruttokansantuote+ja+%2Dtu-

[lo+k%E4yppiin+hintoihin+1975%2D2013&path=../Database/StatFin/kan/vtp/&lang=3&multilang=fi](http://193.166.171.75/Dialog/varval.asp?ma=010_vtp_tau_011&ti=Bruttokansantuote+ja+%2Dtu-lo+k%E4yppiin+hintoihin+1975%2D2013&path=../Database/StatFin/kan/vtp/&lang=3&multilang=fi)

Inflaatio: http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_hinnat.html

Väestörakenne: http://193.166.171.75/database/StatFin/vrm/vaerak/vaerak_fi.asp

Liite 1. laskelmien 1-4 tiedot kunnittain

Liitteessä olevissa laskelmissa 1-4 on käytetty kuntien SOTKANetissä olevia brutto-, eli käyttökustannuksia vuodelta 2013. Poikkeuksena edelliseen on Viitasaari, jonka kustannukset ovat SOTKANetissä vuodelta 2011. Lisäksi SOTKANetissä ei ole kustannustietoja 14 kunnalle vuodelle 2013, näiden kuntien kustannustiedot ovat vuodelta 2012 ja nämä kunnat on eroteltu * merkillä, edellä mainittujen kuntien osuus käyttökustannuksista vuonna 2012 on ollut n. 1,8 % ja väestön osuus n. 2 %. Positiivinen rationointipotentiaali tarkoittaa kustannustason laskua ja negatiivinen luku tarkoittaa kustannusten kasvua.

Kunnan koko selviää liitteestä myös väriluokituksen kautta, siniset kunnat ovat pieniä kuntia, keskikokoiset ovat ruskeita ja suuret kunnat on merkitty vihreällä. Lisäksi laskelmat 1-4 on merkitty eri väreillä niiden erottamiseksi.

Nro	Kunta	Shp	Erva	THL tarvekerroin	THL sairas-tavuus-index	Kust € / as 2013 laskeva	Väestö 2013	Sote-käyttökust. 2013 1 000 €	Laskelman 1 rationointipot. 1 000 €	Laskelman 2 rationointipot. 1 000 €	Laskelman 3 rationointipot. 1 000 €	Laskelman 4 rationointipot. 1 000 €	Laskelman 3 hyöty %
489	Miehikkälä	Kymenlaakso	HYKS	149	123	8 264	2 161	17 858	8 902	9 139	9 434	5 066	53 %
936	Virrat	Pirkanmaa	TAYS	130	97	7 650	7 332	56 087	25 702	26 503	27 506	18 190	49 %
598	Pietarsaari	Vaasa	TAYS	108	93	7 586	19 657	149 107	67 646	69 795	72 485	64 879	49 %
071	Haapavesi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	113	128	7 524	7 262	54 640	24 545	25 339	26 332	22 106	48 %
005	Alajärvi	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	123	106	6 879	10 248	70 491	28 023	29 143	30 545	20 668	43 %
232	Kauhajoki	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	116	110	6 793	14 124	95 943	37 410	38 954	40 887	30 796	43 %
583	Pelkosenniemi	Lappi	OYS	122	131	6 238	965	6 017	2 020	2 125	2 257	1 347	38 %
732	Salla	Lappi	OYS	150	119	6 169	3 935	24 270	7 965	8 395	8 933	961	37 %
854	Pello	Lappi	OYS	136	117	5 915	3 779	22 353	6 692	7 105	7 622	1 993	34 %
072	Hailuoto	Pohjanmaa	OYS	119	119	5 796	993	5 753	1 640	1 748	1 884	1 083	33 %
844	Tervo	Pohjois-Savo	KYS	150	127	5 778	1 687	9 744	2 755	2 939	3 170	-246	33 %
915	Varkaus	Pohjois-Savo	KYS	120	126	5 775	22 224	128 348	36 249	38 678	41 719	22 337	33 %
495	Multia	Keski-Suomi	KYS	153	114	5 659	1 797	10 167	2 722	2 918	3 164	-718	31 %
614	Posio	Lappi	OYS	134	130	5 608	3 693	20 708	5 406	5 809	6 314	1 132	30 %
176	Juuka	Pohjois-Karjala	KYS	146	129	5 585	5 264	29 396	7 583	8 158	8 878	-1 043	30 %
921	Vesanto	Pohjois-Savo	KYS	158	124	5 575	2 308	12 866	3 301	3 553	3 869	-1 580	30 %
620	Puolanka	Kainuu	OYS	119	127	5 562	2 905	16 155	4 118	4 436	4 833	2 461	30 %
687	Rautavaara	Pohjois-Savo	KYS	159	145	5 518	1 799	9 924	2 471	2 667	2 913	-1 423	29 %
890	Utsjoki	Lappi	OYS	109	108	5 510	1 282	7 064	1 751	1 891	2 067	1 516	29 %
146	Ilomantsi	Pohjois-Karjala	KYS	153	130	5 491	5 654	31 042	7 613	8 231	9 004	-3 324	29 %
426	Liperi	Pohjois-Karjala	KYS	101	112	5 477	12 397	67 899	16 525	17 880	19 577	18 263	29 %
435	Luhanka	Keski-Suomi	KYS	159	113	5 372	768	4 126	943	1 027	1 132	-725	27 %
090	Heinävesi	Pohjois-Karjala	KYS	150	133	5 365	3 705	19 876	4 524	4 929	5 436	-2 090	27 %
976	Ylitornio	Länsi-Pohja	OYS	144	106	5 362	4 519	24 232	5 504	5 998	6 617	-1 529	27 %
320	Kemijärvi	Lappi	OYS	132	102	5 337	8 038	42 902	9 591	10 469	11 569	765	27 %
946	Vöyri	Vaasa	TAYS	114	85	5 301	6 686	35 442	7 736	8 467	9 381	5 157	26 %
683	Ranua	Lappi	OYS	116	126	5 284	4 191	22 143	4 777	5 235	5 808	2 877	26 %
265	Kivijärvi	Keski-Suomi	KYS	143	146	5 247	1 281	6 721	1 412	1 552	1 728	-525	26 %
182	Jämsä	Keski-Suomi	KYS	123	105	5 243	22 246	116 631	24 439	26 871	29 914	8 623	26 %
475	Maalahti	Vaasa	TAYS	119	76	5 217	5 583	29 128	5 991	6 601	7 365	2 760	25 %
742	Savukoski	Lappi	OYS	122	95	5 181	1 127	5 836	1 168	1 291	1 445	413	25 %
304	Kustavi	Varsinais-Suomi	TYKS	132	91	5 170	879	4 544	901	997	1 118	-59	25 %

697	Ristijärvi	Kainuu	OYS	119	123	5 126	1 439	7 374	1 413	1 570	1 767	592	24 %
422	Liekka	Pohjois-Karjala	KYS	137	117	5 123	12 351	63 275	12 090	13 440	15 130	-3 596	24 %
174	Juankoski	Pohjois-Savo	KYS	135	138	5 067	5 044	25 556	4 653	5 204	5 894	-1 331	23 %
768	Sulkava	Itä-Savo	KYS	140	118	5 062	2 819	14 269	2 586	2 895	3 280	-1 375	23 %
204	Kaavi	Pohjois-Savo	KYS	147	155	5 059	3 288	16 634	3 008	3 367	3 817	-2 568	23 %
413	Lavia	Satakunta	TYKS	146	126	5 046	1 909	9 632	1 721	1 929	2 191	-1 448	23 %
895	Uusikaupunki	Varsinais-Suomi	TYKS	108	100	5 014	15 481	77 619	13 462	15 155	17 273	11 108	22 %
758	Sodankylä	Lappi	OYS	114	116	5 011	8 859	44 392	7 678	8 647	9 859	4 367	22 %
778	Suonenjoki	Pohjois-Savo	KYS	135	130	5 004	7 476	37 407	6 425	7 242	8 265	-2 444	22 %
047	Enontekiö	Lappi	OYS	105	85	4 989	1 886	9 407	1 593	1 799	2 057	1 557	22 %
250	Kihniö	Pirkanmaa	TAYS	133	101	4 988	2 129	10 619	1 796	2 029	2 320	-641	22 %
178	Juva	Etelä-Savo	KYS	136	110	4 980	6 734	33 535	5 630	6 366	7 287	-2 643	22 %
508	Mänttä-Vilppula	Pirkanmaa	TAYS	129	106	4 938	11 010	54 366	8 738	9 942	11 448	-2 101	21 %
312	Kyyjärvi	Keski-Suomi	KYS	137	128	4 921	1 450	7 135	1 126	1 284	1 483	-723	21 %
261	Kittilä	Lappi	OYS	104	101	4 901	6 433	31 526	4 866	5 569	6 450	5 065	20 %
707	Rääkkylä	Pohjois-Karjala	KYS	141	121	4 900	2 479	12 144	1 873	2 143	2 483	-1 693	20 %
593	Pieksämäki	Etelä-Savo	KYS	131	120	4 884	19 348	94 489	14 309	16 424	19 071	-6 254	20 %
216	Kannonkoski	Keski-Suomi	KYS	153	131	4 871	1 537	7 485	1 117	1 285	1 496	-1 805	20 %
595	Pielavesi	Pohjois-Savo	KYS	146	139	4 866	4 875	23 723	3 520	4 053	4 720	-4 519	20 %
239	Keitele	Pohjois-Savo	KYS	137	136	4 858	2 452	11 909	1 749	2 017	2 353	-1 392	20 %
686	Rautalampi	Pohjois-Savo	KYS	144	122	4 826	3 435	16 577	2 342	2 717	3 187	-3 046	19 %
151	Isojoki	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	149	109	4 823	2 274	10 965	1 543	1 792	2 103	-2 499	19 %
046	Enonkoski	Itä-Savo	KYS	145	122	4 812	1 527	7 348	1 020	1 187	1 396	-1 401	19 %
213	Kangasniemi	Etelä-Savo	KYS	144	111	4 811	5 820	28 000	3 881	4 517	5 313	-5 153	19 %
305	Kuusamo	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	115	130	4 798	16 060	77 057	10 503	12 258	14 456	3 996	19 %
148	Inari	Lappi	OYS	101	109	4 788	6 763	32 383	4 356	5 095	6 020	5 430	19 %
020	Akaa	Pirkanmaa	TAYS	102	95	4 783	17 121	81 890	10 937	12 808	15 151	12 721	19 %
105	Hyrnsalmi	Kainuu	OYS	119	129	4 761	2 584	12 303	1 594	1 877	2 230	120	18 %
681	Rantasalmi*	Itä-Savo	KYS	138	116	4 750	3 897	18 507	2 359	2 785	3 318	-2 811	18 %
911	Valtimo	Pohjois-Karjala	KYS	151	130	4 749	2 400	11 397	1 451	1 713	2 042	-2 948	18 %
078	Hanko	HUS	HYKS	102	96	4 747	9 188	43 620	5 543	6 547	7 804	6 603	18 %
791	Siikalatva	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	133	127	4 744	5 920	28 083	3 549	4 196	5 006	-3 226	18 %
256	Kinnula	Keski-Suomi	KYS	124	125	4 736	1 767	8 367	1 046	1 239	1 481	-311	18 %
172	Joutsa	Keski-Suomi	KYS	139	123	4 736	4 878	23 099	2 886	3 419	4 086	-3 754	18 %
918	Vehmaa	Varsinais-Suomi	TYKS	118	120	4 731	2 327	11 010	1 366	1 621	1 939	145	18 %
077	Hankasalmi	Keski-Suomi	KYS	136	130	4 719	5 429	25 619	3 122	3 716	4 458	-3 630	17 %
430	Loimaa	Varsinais-Suomi	TYKS	126	103	4 716	16 719	78 852	9 567	11 394	13 682	-4 426	17 %
260	Kitee	Pohjois-Karjala	KYS	132	118	4 707	11 269	53 042	6 341	7 573	9 115	-5 878	17 %
285	Kotka	Kymenlaakso	HYKS	117	124	4 695	54 822	257 411	30 217	36 209	43 711	2 702	17 %
702	Ruovesi	Pirkanmaa	TAYS	138	105	4 681	4 820	22 558	2 585	3 112	3 771	-3 704	17 %
581	Parkano	Pirkanmaa	TAYS	123	109	4 679	6 877	32 177	3 677	4 429	5 370	-1 388	17 %
402	Lapinlahti	Pohjois-Savo	KYS	128	127	4 675	10 233	47 841	5 435	6 554	7 954	-4 012	17 %
240	Kemi	Länsi-Pohja	OYS	115	144	4 661	22 189	103 425	11 471	13 897	16 933	2 116	16 %
626	Pyhäjärvi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	141	148	4 657	5 790	26 965	2 970	3 603	4 395	-5 446	16 %
777	Suomussalmi	Kainuu	OYS	119	114	4 652	8 737	40 641	4 433	5 388	6 584	-553	16 %
601	Pihtipudas	Keski-Suomi	KYS	130	134	4 650	4 398	20 449	2 225	2 706	3 307	-2 266	16 %
931	Viitasaari	Keski-Suomi	KYS	137	134	4 640	6 957	32 282	3 451	4 211	5 163	-5 273	16 %
079	Harjavalta	Satakunta	TYKS	117	100	4 640	7 447	34 552	3 692	4 506	5 525	-77	16 %
790	Sastamala	Pirkanmaa	TAYS	116	105	4 634	25 629	118 754	12 542	15 343	18 850	547	16 %
905	Vaasa	Vaasa	TAYS	98	93	4 625	65 998	305 243	31 736	38 949	47 980	50 120	16 %
280	Korsnäs	Vaasa	TAYS	132	84	4 625	2 225	10 290	1 069	1 312	1 617	-1 324	16 %
857	Tuusniemi	Pohjois-Savo	KYS	142	143	4 622	2 799	12 936	1 338	1 644	2 027	-2 829	16 %
273	Kolari	Lappi	OYS	105	104	4 614	3 869	17 852	1 818	2 241	2 770	1 830	16 %
584	Perho	Keski-Pohjanmaa	OYS	110	108	4 601	2 923	13 448	1 334	1 654	2 054	653	15 %

623	Puumala	Etelä-Savo	KYS	155	118	4 597	2 347	10 788	1 064	1 320	1 641	-3 641	15 %
832	Taivalkoski	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	111	124	4 592	4 282	19 661	1 915	2 384	2 969	910	15 %
588	Pertunmaa	Etelä-Savo	KYS	140	107	4 588	1 850	8 485	820	1 022	1 276	-1 759	15 %
845	Tervola	Länsi-Pohja	OYS	130	101	4 582	3 323	15 223	1 454	1 817	2 272	-1 839	15 %
291	Kuhmoinen	Keski-Suomi	KYS	162	106	4 580	2 424	11 100	1 057	1 321	1 653	-4 483	15 %
680	Raisio	Varsinais-Suomi	TYKS	94	103	4 578	24 564	112 444	10 648	13 333	16 694	20 766	15 %
272	Kokkola	Keski-Pohjanmaa	OYS	101	109	4 570	46 902	214 337	19 965	25 092	31 510	27 260	15 %
563	Oulainen	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	122	128	4 545	7 810	35 497	3 133	3 986	5 055	-2 204	14 %
505	Mäntsälä	HUS	HYKS	85	83	4 514	20 506	92 557	7 576	9 817	12 623	23 575	14 %
498	Muonio	Lappi	OYS	100	80	4 484	2 389	10 710	812	1 073	1 399	1 231	13 %
491	Mikkeli	Etelä-Savo	KYS	111	104	4 480	54 577	244 510	18 331	24 297	31 765	4 168	13 %
615	Pudasjärvi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	128	143	4 479	8 579	38 422	2 871	3 809	4 982	-5 110	13 %
177	Juupajoki	Pirkanmaa	TAYS	118	95	4 463	2 031	9 065	648	870	1 148	-414	13 %
290	Kuhmo	Kainuu	OYS	119	113	4 459	9 172	40 901	2 890	3 893	5 148	-2 344	13 %
630	Pyhäntä	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	110	119	4 456	1 556	6 931	485	655	868	149	13 %
507	Mäntyharju	Etelä-Savo	KYS	135	123	4 453	6 322	28 147	1 949	2 640	3 505	-5 786	12 %
545	Närpiö	Vaasa	TAYS	122	80	4 452	9 358	41 663	2 884	3 906	5 187	-3 405	12 %
300	Kuortane	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	136	101	4 444	3 834	17 037	1 148	1 567	2 092	-3 547	12 %
167	Joensuu	Pohjois-Karjala	KYS	103	110	4 427	74 320	329 046	21 050	29 174	39 343	24 450	12 %
785	Vaala	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	141	130	4 427	3 222	14 262	911	1 264	1 704	-3 673	12 %
609	Pori	Satakunta	TYKS	105	101	4 418	83 391	368 380	22 790	31 905	43 316	20 673	12 %
740	Savonlinna	Itä-Savo	KYS	121	103	4 416	36 420	160 814	9 882	13 863	18 846	-14 189	12 %
846	Teuva	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	137	92	4 406	5 712	25 167	1 497	2 122	2 903	-5 728	12 %
710	Raasepori	HUS	HYKS	105	92	4 402	28 762	126 605	7 409	10 553	14 489	7 484	11 %
249	Keuruu	Keski-Suomi	KYS	126	112	4 390	10 399	45 647	2 551	3 688	5 111	-6 425	11 %
541	Nurmes	Pohjois-Karjala	KYS	145	125	4 389	8 250	36 208	2 020	2 922	4 051	-11 052	11 %
271	Kokemäki	Satakunta	TYKS	121	99	4 379	7 831	34 289	1 836	2 692	3 763	-3 350	11 %
309	Outokumpu	Pohjois-Karjala	KYS	130	135	4 372	7 303	31 924	1 661	2 459	3 458	-5 811	11 %
091	Helsinki	HUS	HYKS	89	85	4 368	608 316	2 657 123	136 134	202 626	285 862	519 910	11 %
691	Reisjärvi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	119	124	4 361	2 943	12 834	638	959	1 362	-1 034	11 %
081	Hartola	Päijät-Häme	TAYS	137	117	4 360	3 152	13 741	681	1 025	1 456	-3 399	11 %
322	Kemiönsaari	Varsinais-Suomi	TYKS	119	91	4 350	7 044	30 641	1 451	2 221	3 185	-2 552	10 %
241	Keminmaa	Länsi-Pohja	OYS	99	110	4 347	8 575	37 278	1 741	2 679	3 852	3 753	10 %
297	Kuopio	Pohjois-Savo	KYS	104	123	4 344	105 739	459 344	21 139	32 697	47 166	24 603	10 %
434	Loviisa	HUS	HYKS	112	99	4 340	15 506	67 294	3 034	4 729	6 850	-1 791	10 %
562	Orivesi	Pirkanmaa	TAYS	115	89	4 332	9 601	41 591	1 805	2 854	4 168	-2 227	10 %
989	Ähtäri	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	129	103	4 327	6 317	27 333	1 154	1 845	2 709	-4 911	10 %
992	Äänekoski	Keski-Suomi	KYS	113	125	4 319	20 171	87 114	3 521	5 726	8 486	-3 402	10 %
739	Savitaipale	Etelä-Karjala	HYKS	146	86	4 317	3 747	16 174	648	1 057	1 570	-5 465	10 %
275	Konnevesi	Keski-Suomi	KYS	127	99	4 293	2 875	12 342	427	742	1 135	-2 082	9 %
052	Evijärvi*	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	133	99	4 286	2 686	11 511	382	675	1 043	-2 664	9 %
226	Karstula	Keski-Suomi	KYS	127	113	4 283	4 360	18 672	605	1 082	1 678	-3 223	9 %
010	Alavus	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	127	111	4 275	12 285	52 519	1 609	2 952	4 633	-9 440	9 %
889	Utajärvi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	136	135	4 272	2 948	12 592	377	699	1 102	-3 308	9 %
069	Haapajärvi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	112	140	4 271	7 629	32 582	968	1 802	2 846	-1 285	9 %
580	Parikkala	Etelä-Karjala	HYKS	142	105	4 269	5 550	23 694	694	1 300	2 060	-7 481	9 %
399	Laihia	Vaasa	TAYS	103	91	4 266	8 000	34 129	975	1 850	2 944	1 336	9 %
218	Karijoki	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	140	88	4 265	1 488	6 346	179	342	546	-1 925	9 %
578	Paltamo	Kainuu	OYS	119	124	4 262	3 682	15 691	434	837	1 340	-1 667	9 %
143	Ikaalinen	Pirkanmaa	TAYS	119	99	4 260	7 325	31 206	852	1 652	2 655	-3 221	9 %

106	Hyvinkää	HUS	HYKS	96	93	4 260	45 890	195 496	5 318	10 334	16 613	20 748	8 %
848	Tohmajärvi	Pohjois-Karjala	KYS	128	111	4 257	4 887	20 801	550	1 084	1 753	-3 996	8 %
263	Kiuruvesi	Pohjois-Savo	KYS	136	134	4 245	8 928	37 894	897	1 872	3 094	-10 099	8 %
400	Laitila	Varsinais-Suomi	TYKS	112	111	4 241	8 474	35 940	824	1 750	2 910	-1 560	8 %
423	Lieto	Varsinais-Suomi	TYKS	83	90	4 235	17 098	72 404	1 548	3 417	5 757	16 479	8 %
211	Kangasala	Pirkanmaa	TAYS	90	93	4 231	30 236	127 923	2 621	5 926	10 063	19 963	8 %
833	Taivassalo	Varsinais-Suomi	TYKS	129	111	4 229	1 675	7 081	142	325	554	-1 493	8 %
499	Mustasaari	Vaasa	TAYS	94	75	4 220	19 083	80 520	1 438	3 524	6 135	9 132	8 %
421	Lestijärvi	Keski-Pohjanmaa	OYS	140	135	4 212	827	3 481	56	146	259	-1 096	7 %
102	Huittinen	Satakunta	TYKS	116	93	4 207	10 583	44 520	662	1 819	3 267	-4 127	7 %
759	Soini	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	135	100	4 201	2 307	9 689	130	382	698	-2 687	7 %
286	Kouvola	Kymenlaakso	HYKS	111	99	4 195	87 111	365 473	4 467	13 988	25 908	-17 658	7 %
924	Veteli	Keski-Pohjanmaa	OYS	125	112	4 193	3 357	14 076	164	531	990	-2 503	7 %
698	Rovaniemi	Lappi	OYS	96	103	4 186	61 046	255 516	2 529	9 201	17 554	24 419	7 %
853	Turku	Varsinais-Suomi	TYKS	101	111	4 185	181 149	758 158	7 441	27 241	52 028	35 380	7 %
445	Parainen	Varsinais-Suomi	TYKS	101	95	4 184	15 534	65 001	625	2 323	4 448	3 004	7 %
398	Lahti	Päijät-Häme	TAYS	103	106	4 182	103 190	431 545	3 904	15 183	29 303	8 832	7 %
761	Somero	Varsinais-Suomi	TYKS	123	108	4 178	9 188	38 384	309	1 313	2 570	-6 522	7 %
837	Tampere	Pirkanmaa	TAYS	95	96	4 175	218 934	914 065	6 759	30 689	60 646	86 483	7 %
576	Padasjoki	Päijät-Häme	TAYS	143	115	4 174	3 306	13 798	97	459	911	-4 978	7 %
684	Rauma	Satakunta	TYKS	105	88	4 173	39 911	166 562	1 165	5 527	10 988	-172	7 %
317	Kärsämäki	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	122	127	4 172	2 741	11 432	75	374	749	-1 836	7 %
108	Hämeenkyrö	Pirkanmaa	TAYS	102	104	4 162	10 541	43 873	189	1 341	2 783	1 109	6 %
607	Polvijärvi	Pohjois-Karjala	KYS	124	125	4 160	4 696	19 534	73	586	1 229	-3 570	6 %
480	Marttila	Varsinais-Suomi	TYKS	122	107	4 160	2 037	8 471	31	254	533	-1 375	6 %
887	Urjala	Pirkanmaa	TAYS	128	96	4 158	5 140	21 368	69	631	1 334	-4 752	6 %
165	Janakkala	Kanta-Häme	TAYS	98	89	4 148	16 882	70 019	59	1 904	4 214	4 190	6 %
635	Pälkäne	Pirkanmaa	TAYS	119	101	4 143	6 817	28 244	0	740	1 673	-3 891	6 %
604	Pirkkala	Pirkanmaa	TAYS	78	83	4 138	18 249	75 518	0	1 887	4 384	19 457	6 %
231	Kaskinen	Vaasa	TAYS	112	89	4 138	1 366	5 652	0	140	327	-422	6 %
075	Hamina	Kymenlaakso	HYKS	115	107	4 137	21 230	87 820	0	2 161	5 066	-8 671	6 %
287	Kristiinankaupunki	Vaasa	TAYS	127	83	4 135	7 028	29 063	0	706	1 667	-6 363	6 %
444	Lohja	HUS	HYKS	93	97	4 134	47 610	196 820	0	4 720	11 235	20 512	6 %
164	Jalasjärvi	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	125	116	4 109	8 029	32 993	0	597	1 695	-6 837	5 %
762	Sonkajärvi*	Pohjois-Savo	KYS	129	121	4 090	4 474	18 295	0	245	857	-4 645	5 %
636	Pöytyä	Varsinais-Suomi	TYKS	115	93	4 081	8 580	35 017	0	400	1 573	-3 954	4 %
208	Kalajoki	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	108	97	4 080	12 635	51 554	0	575	2 304	-2 667	4 %
109	Hämeenlinna	Kanta-Häme	TAYS	109	95	4 074	67 652	275 642	0	2 675	11 931	-15 852	4 %
111	Heinola	Päijät-Häme	TAYS	117	114	4 074	20 015	81 543	0	784	3 523	-11 448	4 %
103	Humppila	Kanta-Häme	TAYS	114	94	4 071	2 480	10 094	0	89	429	-1 125	4 %
783	Säkylä	Satakunta	TYKS	108	97	4 067	4 599	18 705	0	148	778	-1 006	4 %
619	Punkalaidun	Varsinais-Suomi	TYKS	137	103	4 047	3 188	12 902	0	39	475	-4 433	4 %
061	Forssa	Kanta-Häme	TAYS	119	108	4 039	17 697	71 482	0	76	2 498	-12 159	3 %
981	Ypäjä	Kanta-Häme	TAYS	112	108	4 037	2 496	10 077	0	6	347	-1 010	3 %
318	Kökar	Ahv	AHV	100	88	4 032	248	1 000	0	0	33	17	3 %
689	Rautjärvi	Etelä-Karjala	HYKS	140	116	4 031	3 733	15 049	0	0	497	-5 664	3 %
908	Valkeakoski	Pirkanmaa	TAYS	108	102	4 030	21 151	85 226	0	0	2 780	-5 135	3 %
050	Eura	Satakunta	TYKS	114	92	4 028	12 387	49 898	0	0	1 613	-5 867	3 %
734	Salo	Varsinais-Suomi	TYKS	104	102	4 013	54 668	219 389	0	0	6 289	-6 524	3 %
408	Lapua	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	114	103	4 012	14 671	58 866	0	0	1 677	-7 188	3 %
301	Kurikka	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	120	107	4 003	14 359	57 474	0	0	1 504	-10 766	3 %
561	Oripää	Varsinais-Suomi	TYKS	116	91	4 001	1 429	5 716	0	0	148	-868	3 %
288	Kruunupyö	Keski-Pohjanmaa	OYS	110	80	3 999	6 674	26 687	0	0	671	-2 399	3 %
420	Leppävirta	Pohjois-Savo	KYS	125	124	3 998	10 222	40 868	0	0	1 022	-9 793	3 %
751	Simo	Länsi-Pohja	OYS	112	124	3 987	3 393	13 527	0	0	303	-1 486	2 %

097	Hirvensalmi	Etelä-Savo	KYS	141	100	3 976	2 358	9 373	0	0	183	-3 776	2 %
403	Lappajärvi*	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	143	93	3 964	3 350	13 279	0	0	220	-5 684	2 %
494	Muhos	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	99	128	3 958	8 973	35 512	0	0	535	210	2 %
316	Kärkölä	Päijät-Häme	TAYS	100	102	3 957	4 764	18 850	0	0	282	-88	1 %
484	Merikarvia	Satakunta	TYKS	140	105	3 954	3 248	12 840	0	0	181	-5 117	1 %
694	Riihimäki	Kanta-Häme	TAYS	98	95	3 938	29 267	115 265	0	0	1 182	2 001	1 %
749	Siilinjärvi	Pohjois-Savo	KYS	88	106	3 937	21 499	84 635	0	0	830	9 406	1 %
235	Kauniainen	HUS	HYKS	90	59	3 933	9 006	35 418	0	0	314	3 361	1 %
153	Imatra	Etelä-Karjala	HYKS	119	108	3 923	28 257	110 840	0	0	694	-22 053	1 %
608	Pomarkku	Satakunta	TYKS	132	118	3 922	2 357	9 242	0	0	56	-3 081	1 %
016	Asikkala	Päijät-Häme	TAYS	115	97	3 915	8 433	33 011	0	0	139	-5 293	0 %
747	Siikainen	Satakunta	TYKS	136	111	3 902	1 637	6 385	0	0	6	-2 439	0 %
592	Petäjävesi	Keski-Suomi	KYS	110	108	3 901	4 110	16 035	0	0	14	-1 892	0 %
009	Alavieska*	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	117	121	3 895	2 751	10 713	0	0	0	-2 053	0 %
934	Vimpeli	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	125	100	3 895	3 188	12 416	0	0	0	-3 321	0 %
743	Seinäjoki	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	96	97	3 892	59 955	233 329	0	0	0	4 363	0 %
099	Honkajoki	Satakunta	TYKS	126	109	3 892	1 826	7 104	0	0	0	-2 039	0 %
224	Karkkila	HUS	HYKS	106	103	3 888	9 097	35 365	0	0	0	-2 811	0 %
436	Lumijoki	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	97	103	3 872	2 072	8 020	0	0	0	40	0 %
171	Joroinen	Etelä-Savo	KYS	120	114	3 867	5 252	20 310	0	0	0	-4 610	0 %
051	Eurajoki	Satakunta	TYKS	99	89	3 866	5 927	22 911	0	0	0	-378	0 %
284	Koski	Varsinais-Suomi	TYKS	131	99	3 858	2 437	9 400	0	0	0	-3 233	0 %
179	Jyväskylä	Keski-Suomi	KYS	91	107	3 854	134 070	516 768	0	0	0	31 788	0 %
152	Isokyrö	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	119	98	3 849	4 870	18 746	0	0	0	-4 170	0 %
531	Nakkila	Satakunta	TYKS	107	95	3 847	5 727	22 027	0	0	0	-2 252	0 %
140	Iisalmi	Pohjois-Savo	KYS	120	121	3 841	22 153	85 083	0	0	0	-20 168	0 %
729	Saarijärvi*	Keski-Suomi	KYS	126	113	3 837	10 212	39 184	0	0	0	-11 950	0 %
893	Uusikaarlepyy	Vaasa	TAYS	106	78	3 833	7 528	28 855	0	0	0	-2 897	0 %
186	Järvenpää	HUS	HYKS	80	87	3 833	39 800	152 543	0	0	0	25 767	0 %
781	Sysmä	Päijät-Häme	TAYS	145	113	3 832	4 159	15 934	0	0	0	-8 029	0 %
205	Kajaani	Kainuu	OYS	119	106	3 828	37 921	145 149	0	0	0	-33 643	0 %
283	Hämeenkoski*	Päijät-Häme	TAYS	114	93	3 819	2 091	7 985	0	0	0	-1 465	0 %
765	Sotkamo	Kainuu	OYS	119	111	3 817	10 671	40 729	0	0	0	-9 581	0 %
233	Kauhava	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	125	102	3 816	17 134	65 383	0	0	0	-19 284	0 %
476	Maaninka	Pohjois-Savo	KYS	118	128	3 814	3 799	14 487	0	0	0	-3 218	0 %
074	Halsua	Keski-Pohjanmaa	OYS	129	78	3 813	1 239	4 722	0	0	0	-1 620	0 %
529	Naantali	Varsinais-Suomi	TYKS	94	100	3 811	18 842	71 814	0	0	0	1 618	0 %
202	Kaarina	Varsinais-Suomi	TYKS	86	98	3 810	31 581	120 309	0	0	0	12 420	0 %
407	Lapinjärvi	HUS	HYKS	111	95	3 799	2 825	10 729	0	0	0	-1 743	0 %
746	Sievi*	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	107	123	3 783	5 220	19 743	0	0	0	-2 360	0 %
624	Pyhtää	Kymenlaakso	HYKS	105	98	3 781	5 381	20 341	0	0	0	-2 106	0 %
748	Siikajoki	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	118	152	3 777	5 595	21 135	0	0	0	-4 985	0 %
564	Oulu	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	87	113	3 770	192 323	725 067	0	0	0	59 230	0 %
700	Ruokolahti	Etelä-Karjala	HYKS	124	99	3 754	5 542	20 802	0	0	0	-6 392	0 %
230	Karvia	Satakunta	TYKS	135	106	3 753	2 534	9 510	0	0	0	-4 042	0 %
850	Toivakka	Keski-Suomi	KYS	107	91	3 747	2 461	9 219	0	0	0	-1 199	0 %
925	Vieremä*	Pohjois-Savo	KYS	122	126	3 743	3 902	14 606	0	0	0	-4 277	0 %
851	Tornio	Länsi-Pohja	OYS	97	101	3 742	22 430	83 934	0	0	0	-2 588	0 %
092	Vantaa	HUS	HYKS	78	87	3 731	206 705	771 189	0	0	0	136 214	0 %
142	Iitti	Päijät-Häme	TAYS	114	87	3 713	6 968	25 871	0	0	0	-5 606	0 %
638	Porvoo	HUS	HYKS	90	92	3 710	49 227	182 609	0	0	0	7 938	0 %
838	Tarvasjoki	Varsinais-Suomi	TYKS	106	94	3 701	1 958	7 245	0	0	0	-939	0 %

503	Mynämäki	Varsinais-Suomi	TYKS	107	92	3 700	7 964	29 467	0	0	0	-4 278	0 %
319	Köyliö	Satakunta	TYKS	112	89	3 699	2 719	10 058	0	0	0	-2 004	0 %
442	Luvia	Satakunta	TYKS	96	75	3 693	3 358	12 400	0	0	0	-425	0 %
536	Nokia	Pirkanmaa	TAYS	92	101	3 684	32 522	119 809	0	0	0	1 640	0 %
236	Kaustinen	Keski-Pohjanmaa	OYS	104	82	3 678	4 288	15 771	0	0	0	-1 976	0 %
049	Espoo	HUS	HYKS	72	76	3 676	258 789	951 261	0	0	0	208 906	0 %
441	Luumäki	Etelä-Karjala	HYKS	126	85	3 674	5 007	18 394	0	0	0	-6 575	0 %
257	Kirkkonummi	HUS	HYKS	71	75	3 673	37 733	138 578	0	0	0	32 410	0 %
849	Toholampi	Keski-Pohjanmaa	OYS	111	101	3 671	3 404	12 494	0	0	0	-2 452	0 %
859	Tyrnävä	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	86	108	3 669	6 628	24 314	0	0	0	1 761	0 %
214	Kankaanpää	Satakunta	TYKS	108	97	3 657	11 965	43 758	0	0	0	-7 536	0 %
086	Hausjärvi	Kanta-Häme	TAYS	95	95	3 657	8 837	32 316	0	0	0	-794	0 %
535	Nivala*	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	114	118	3 655	10 964	40 068	0	0	0	-9 476	0 %
678	Raahe	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	105	123	3 647	25 583	93 308	0	0	0	-12 943	0 %
753	Sipoo	HUS	HYKS	82	80	3 647	18 827	68 664	0	0	0	7 861	0 %
149	Inkoo	HUS	HYKS	93	88	3 635	5 550	20 177	0	0	0	-236	0 %
980	Ylöjärvi	Etelä-Karjala	HYKS	84	98	3 634	31 629	114 943	0	0	0	9 314	0 %
504	Myrskylä	Päijät-Häme	TAYS	109	106	3 631	1 990	7 223	0	0	0	-1 380	0 %
181	Jämijärvi*	Satakunta	TYKS	125	91	3 626	1 979	7 174	0	0	0	-2 590	0 %
245	Kerava	HUS	HYKS	83	89	3 613	34 702	125 391	0	0	0	11 529	0 %
410	Laukaa	Keski-Suomi	KYS	90	100	3 611	18 535	66 929	0	0	0	887	0 %
616	Pukkila	Päijät-Häme	TAYS	103	94	3 603	2 042	7 355	0	0	0	-959	0 %
577	Paimio	Varsinais-Suomi	TYKS	93	88	3 598	10 591	38 106	0	0	0	-973	0 %
139	li	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	100	117	3 597	9 592	34 504	0	0	0	-3 538	0 %
018	Askola	HUS	HYKS	85	88	3 594	4 990	17 931	0	0	0	1 219	0 %
543	Nurmijärvi	HUS	HYKS	75	83	3 590	40 949	147 006	0	0	0	25 379	0 %
922	Vesilahti	Pirkanmaa	TAYS	93	82	3 590	4 455	15 992	0	0	0	-442	0 %
145	Ilmajoki	Etelä-Pohjanmaa	TAYS	107	95	3 582	12 061	43 205	0	0	0	-7 935	0 %
425	Liminka	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	72	97	3 580	9 505	34 022	0	0	0	6 986	0 %
858	Tuusula	HUS	HYKS	77	80	3 561	38 031	135 419	0	0	0	19 441	0 %
217	Kannus	Keski-Pohjanmaa	OYS	108	115	3 551	5 706	20 261	0	0	0	-4 252	0 %
834	Tammela	Kanta-Häme	TAYS	110	88	3 550	6 508	23 102	0	0	0	-5 217	0 %
560	Orimattila*	Päijät-Häme	TAYS	104	102	3 537	16 324	57 731	0	0	0	-9 760	0 %
405	Lappeenranta	Etelä-Karjala	HYKS	103	99	3 529	72 541	255 981	0	0	0	-39 632	0 %
886	Ulvila	Satakunta	TYKS	96	90	3 520	13 416	47 216	0	0	0	-3 857	0 %
483	Merijärvi	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	119	105	3 511	1 165	4 088	0	0	0	-1 401	0 %
098	Hollola	Päijät-Häme	TAYS	90	94	3 509	22 021	77 280	0	0	0	-1 235	0 %
631	Pyhärinta	Varsinais-Suomi	TYKS	102	88	3 504	2 188	7 667	0	0	0	-1 154	0 %
755	Siuntio	HUS	HYKS	77	83	3 489	6 177	21 551	0	0	0	2 649	0 %
418	Lempäälä	Pirkanmaa	TAYS	81	81	3 485	21 635	75 391	0	0	0	6 102	0 %
019	Aura	Varsinais-Suomi	TYKS	87	101	3 481	3 967	13 806	0	0	0	86	0 %
538	Nousiainen	Varsinais-Suomi	TYKS	88	106	3 468	4 859	16 851	0	0	0	-49	0 %
169	Jokioinen	Kanta-Häme	TAYS	103	91	3 451	5 619	19 392	0	0	0	-3 467	0 %
738	Sauvo	Varsinais-Suomi	TYKS	102	91	3 431	3 033	10 405	0	0	0	-1 803	0 %
625	Pyhäjoki	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	122	104	3 429	3 334	11 430	0	0	0	-4 740	0 %
433	Loppi	Kanta-Häme	TAYS	99	86	3 428	8 339	28 584	0	0	0	-4 107	0 %
892	Uurainen	Keski-Suomi	KYS	96	114	3 426	3 582	12 271	0	0	0	-1 380	0 %
771	Sund	Ahv	AHV	100	82	3 401	1 032	3 510	0	0	0	-579	0 %
599	Pedersören kunta	Vaasa	TAYS	87	79	3 399	10 955	37 231	0	0	0	-656	0 %
481	Masku	Varsinais-Suomi	TYKS	78	92	3 387	9 700	32 857	0	0	0	2 899	0 %
935	Virolahti	Kymenlaakso	HYKS	126	111	3 372	3 461	11 669	0	0	0	-5 659	0 %

532	Nastola	Päijät-Häme	TAYS	91	106	3 358	15 034	50 475	0	0	0	-3 530	0 %
244	Kempele	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	75	102	3 344	16 494	55 153	0	0	0	6 270	0 %
065	Geta	Ahv	AHV	100	62	3 343	498	1 663	0	0	0	-308	0 %
941	Vårdö	Pirkanmaa	TAYS	100	72	3 331	428	1 424	0	0	0	-270	0 %
082	Hattula	Kanta-Häme	TAYS	87	78	3 299	9 702	32 006	0	0	0	-1 556	0 %
416	Lemi	Etelä-Karjala	HYKS	102	85	3 281	3 095	10 154	0	0	0	-2 359	0 %
977	Ylivieska*	Pohjois-Pohjanmaa	OYS	99	116	3 274	14 641	47 926	0	0	0	-9 603	0 %
927	Vihti*	HUS	HYKS	77	88	3 255	28 802	93 739	0	0	0	5 581	0 %
766	Sottunga	Ahv	AHV	100	37	3 244	101	326	0	0	0	-72	0 %
440	Luoto	Vaasa	TAYS	76	77	3 148	5 016	15 789	0	0	0	641	0 %
831	Taipalsaari	Etelä-Karjala	HYKS	91	71	3 095	4 833	14 960	0	0	0	-2 434	0 %
276	Kontiolahti	Pohjois-Karjala	KYS	83	92	3 091	14 334	44 300	0	0	0	-2 615	0 %
062	Föglö	Ahv	AHV	100	69	3 063	575	1 761	0	0	0	-517	0 %
500	Muurame	Keski-Suomi	KYS	78	95	3 044	9 571	29 137	0	0	0	-444	0 %
043	Eckerö	Ahv	AHV	100	55	3 038	954	2 897	0	0	0	-881	0 %
704	Rusko	Varsinais-Suomi	TYKS	79	91	3 030	5 951	18 029	0	0	0	-704	0 %
611	Pornainen	HUS	HYKS	77	80	2 919	5 141	15 006	0	0	0	-620	0 %
295	Kumlinge	Ahv	AHV	100	81	2 907	334	971	0	0	0	-352	0 %
736	Saltvik	Ahv	AHV	100	63	2 820	1 818	5 127	0	0	0	-2 076	0 %
478	Maarianhamina	Ahv	AHV	100	68	2 798	11 369	31 806	0	0	0	-13 239	0 %
438	Lumparland	Ahv	AHV	100	72	2 629	403	1 058	0	0	0	-537	0 %
060	Finström	Ahv	AHV	100	72	2 544	2 526	6 424	0	0	0	-3 582	0 %
076	Hammarland	Ahv	AHV	100	73	2 518	1 531	3 855	0	0	0	-2 211	0 %
035	Brändö	Ahv	AHV	100	68	2 328	476	1 107	0	0	0	-777	0 %
170	Jomala	Ahv	AHV	100	63	2 326	4 390	10 211	0	0	0	-7 181	0 %
417	Lemland	Ahv	AHV	100	54	2 144	1 905	4 084	0	0	0	-3 462	0 %